

KERKBRIEF

Driemaandelijks

Jaargang 53, nr. 3 – Kerstnummer, december 2024

PB-PP1B-20560
BELGIE(N)-BELGIQUE

Periodiek v/d Verenigde Protestantse Kerk in Leuven

V.U.: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven

P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

Inhoud

2	Gedicht	22	Interview
3	Rooster	24	Gemeenteuitstap
9	Adventsmeditatie		Trainworld
12	Kerstmeditatie	26	Woorden van de Kerk
15	Gemeentenieuws	30	Lied 437
20	Apostolische geloofsbelijdenis	31	Colofon
		32	Routebeschrijving

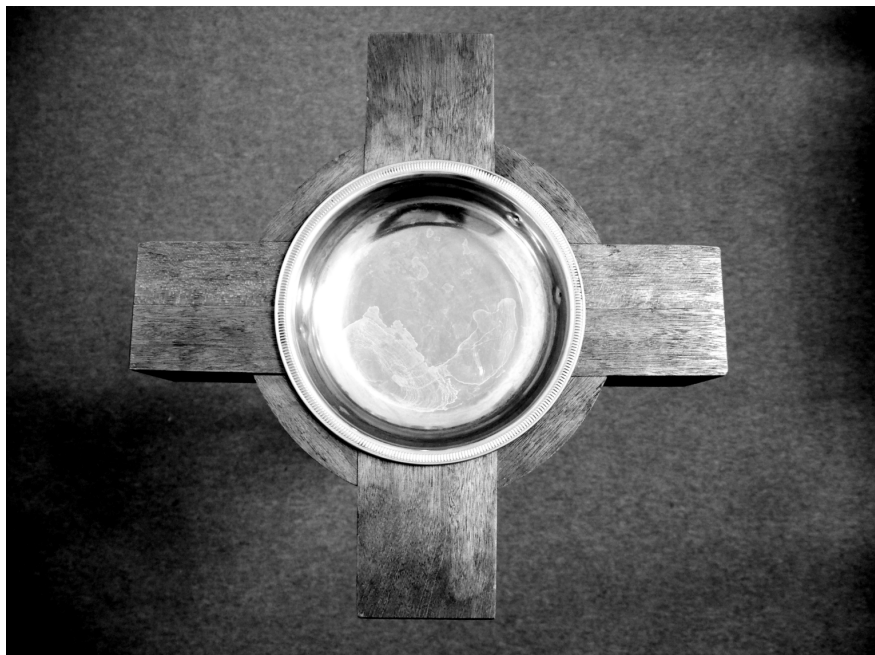
De kerstboom

De kaarsen branden tusschen mandarijnen,
Sneeuwsterren, speelgoed en gekleurde noten.
De kind'ren zingen, en de dauw der groote
Oogen beweegt en blinkt in 't trillend schijnen.
Hoor hoe ze zingen: 'Nu zijt welkome' –
'k Voel moeders hand weer die de mijne houdt,
En huiver bij den geur van 't schroeiend hout
Als toen ik zong: 'Gij zijt van ver gekomen -'
En daar staat weer de stal van Bethlehem,
Sneeuw op het dak en licht door roode ramen! –
– Moeder, wij waren veel te lang niet samen,
– Ik heb het lied vergeten met uw stem.
Zij strijkt weer door mijn haar en zegt: 'Ach jongen,
Elk jaar dat jij er niet bent bij geweest,
Meende ik je stem te hooren, hier op 't feest,
Vlak naast me en weenend als de kind'ren zongen -'

Martinus Nijhoff (1894-1953)

KERKDIENTEN

Zie website

ADVENTSMEDITATIE

Droom van een betere wereld

De geschiedenis van de mens is voor een niet onbelangrijk deel een hartstochtelijke zoektocht naar God. Daarvan getuigen alleen al de vele godsdiensten en geloofsrichtingen om nog niet te spreken over de eindeloos vele vertakkingen van die godsdiensten en richtingen. De adventstijd is daarvan een illustratie. Die tijd is de uitdrukking van de hoop en verwachting dat er meer is dan het aardse, dat er meer is onder de zon dan alleen ons kwetsbare bestaan, meer dan het uitdijende of inkrimpende heelal, meer dan het zichtbare bestaande om ons heen, of, om het bijbelser

te formuleren: advent is de uitdrukking van het geloof en de verwachting dat er eens een Nieuwe tijd zal komen, een Nieuwe aarde, een betere wereld. Dat eens het Koninkrijk van God openbaar zal worden.

Lange redevoering

Datzelfde verlangen om meer te weten over God en daarmee samenhangend over het einde der tijden en het komende Koninkrijk van God, proeven we ook bij de discipelen van Jezus. Zij vragen Jezus naar de tekenen van de eindtijd. Zij willen weten wanneer dat zal zijn en waaraan ze die eindtijd kunnen herkennen. Als antwoord daarop houdt Jezus een lange redevoering over de toekomst. In deze lange redevoering (te vinden in Marcus 13, Mattheüs 24 en Lucas 21) spreekt Jezus uitvoerig over de toekomst van de wereld. Hij schildert daarbij een reeks verschrikkingen waar een mens niet meteen vrolijk van wordt. De verschrikkingen die voorafgaan aan het einde der tijden en de ineensstorting van de oude schepping, betreffen volgens de opsomming in onze evangelieteksten oorlogen en geruchten van oorlogen. Aardbevingen, hongersnoden, vervolgingen. Aspecten die reeds sinds lang deel uitmaken van de gebruikelijke gang van de kwalijke kant van de menselijke geschiedenis. Voorts hoorden we ook dat de zon verduisterd zal worden en dat de maan haar glans niet meer zal geven en zelfs dat de sterren van de hemel zullen vallen. Het lijkt wel op een modern astronomisch commentaar aangaande het einde van ons zonnestelsel wanneer over 4 miljard jaar de zon is opgebrand.

Voorspellingen?

Hoe dat ook zij, vooral in tijden van ramspoed kreeg Marcus 13 een nieuwe actualiteit. In een sfeer van catastrofes en ramspoeden bleek het niet moeilijk te zijn om allerlei overeenkomsten te vinden tussen de eigen tijd en de beschrijving van de voortekenen in Jezus' redevoering. Maar de vraag is: gaat het in deze rede van Jezus wel om exacte en concreet-werkelijke voorspellingen? Wie dat volhoudt komt al meteen in botsing met die dan onverklaarbare Marcus-tekst waarin Jezus tot Zijn tijdgenoten zegt dat "dit geslacht", "deze generatie", het allemaal nog mee zal maken. Sinds het midden van de vorige eeuw heeft ook het historisch-kritisch onderzoek zich intensief beziggehouden met Marcus 13. In een ontelbaar

aantal studies heeft men gezocht naar de achtergronden en de bronnen van deze opmerkelijke redevoering. Men vroeg zich daarbij af: is het voorstelbaar dat Jezus het geheel in deze vorm heeft uitgesproken? Of moeten we niet ook rekening houden met de mogelijkheid dat de evangelist deze rede zelf gecreëerd heeft en dat hij daarbij, zoals de bijbelschrijvers dikwijls deden, gebruik heeft gemaakt van verschillende toenmalige bronnen? Dat wil zeggen: woorden van Jezus, maar ook andere bronnen, zoals apocalyptische teksten, eindtijdspraak uit het oude testament, bv. uit het boek Daniël of Sefanja, of ook uit buitenbijbelse eindtijdliteratuur. Hoe dan ook, het zijn dreigende verhalen over eindtijd en laatste oordeel.

Geen verdoemenis, maar op weg naar een betere wereld

Het zijn verhalen die in de geschiedenis van de kerk voor de nodige angst hebben gezorgd. Bijvoorbeeld de angst voor een als vreeswekkend voorgesteld laatste oordeel dat in de schoot van de kerk maar al te vaak als een bruikbaar middel is gehanteerd om invloed uit te oefenen en om gehoorzaamheid en vrijgevigheid af te dwingen. Echter: die dreigende bijbelteksten gaan niet over verdoemenis maar over het uitroeien van het kwaad. In de Bijbel wordt het kwaad niet geaccepteerd als iets wat nu eenmaal bestaat, of wat nu eenmaal bij de wereldgeschiedenis hoort, maar als een euvel dat uitgeroeid moet worden. Het kwaad moet worden weggesneden uit het bestaan. Vandaar de dreigende en zwart geblakerde toon. Vandaar de beschrijving van Gods woede. Maar uiteindelijk lopen die dreigende teksten uit op de verwijzing naar een betere wereld. Een wereld waaruit het kwaad zal zijn verdwenen. Een nieuwe aarde waar mens en God en mensen onderling verzoend zullen zijn. Een aarde van recht en vrede. Van medemenselijkheid en naastenliefde.

Aandacht voor de aarde

Wie die redevoering van Jezus in z'n geheel doorleest merkt dat Jezus in essentie helemaal géén antwoord geeft op de vraag van de discipelen naar het einde der tijden. De essentie van zijn rede blijkt te zijn, niet de aandacht voor het einde der tijden, of voor het leven na de dood, maar de aandacht voor de aarde, voor het hier en nu. De aanmaning van Jezus, “ziet toe” en “blijft waakzaam” is daarvoor illustratief. Die aanmaning is het werkelijke thema van Jezus' rede. En Hij verwijst daarmee niet naar een waakzaamheid voor de eindtijd of voor het hiernamaals, maar naar een

waakzaam zijn voor de tegenwoordige tijd. Kortom, een waakzaamheid voor deze aarde. *Ziet toe op uzelf*, zegt Hij tot Zijn discipelen. Dat wil zeggen: zie toe op uw leven hier en nu. Zie toe op de weg die gij gaat in de wereld. Wees waakzaam dat je niet vervalt tot kwaad en erger, maar dat je bouwt aan de aarde die God bedoeld en beloofd heeft: een aarde van goedheid, recht en vrede.

Van eindtijd naar actuele tijd

Kortom, Jezus verlegt de aandacht van de discipelen voor de eindtijd, naar hun eigen actuele tijd in de wereld. Een sprekende illustratie daarvan is wel wat Jezus aan het slot van de redevoering zegt, namelijk dat niemand, zelfs Hijzelf niet, iets weet van het tijdstip van de eindtijd, maar dat alleen God dat weet. Kortom: de mens heeft zich met de eindtijd niet bezig te houden. Dat wil nu niet zeggen dat wij de verwachting en het visioen van de Nieuwe Aarde dus ook maar moeten opgeven. Het wil echter wel zeggen dat die verwachting iets anders is dan de aandacht voor de eindtijd of voor het hiernamaals. Het visioen van de Nieuwe Aarde spitst onze aandacht niet op de eindtijd of op het leven na de dood, maar op ons leven hier en nu. Kortom, op de opdracht om hier en nu, op aarde, aan de bouw en komst van een betere wereld (in de Bijbel: het ‘Koninkrijk van God’) te werken. De opdracht bijvoorbeeld, om in de beroemde eindtijdtermen van Mattheus te spreken, dat de vreemdeling gehuisvest wordt en de naakte gekleed. Dat de zieke en de gevangene bezocht worden. Dat de hongerige te eten krijgt en de dorstige gelaafd wordt. Kortom: de opdracht om mens te zijn naar Gods beeld en gelijkenis. Om op deze aarde waar te maken wat God ons geboden heeft: door Jezus samengevat in dat éne liefdegebod: Heb God lief met heel je hart, je ziel, je kracht én je verstand en je naaste (die is) als jezelf.

Ernst Veen

KERSTMEDITATIE

Licht in de nacht

“Zalig Kersfeest.” “Goede kerstdagen en een gelukkig, gezond en gezegend Nieuwjaar.” “Gezellige feesten en een voorspoedig 2025.” Al het goede dat wij elkaar wensen is deze dagen niet van de lucht: licht in de

duisternis, een betere wereld dan de onze, liefde, vriendschap, gezondheid, voor-spoed...

Liedjes van verlangen

Wensen zijn liedjes van verlangen, Als we alles al hadden, als het hier op aarde het Paradijs was of het Beloofde land, dan hoefden we niets te wensen. Zo gezien zijn wensen ook dromen over een betere wereld. En daarnaast dus ook een teken van het tekort van deze wereld. Een teken dat deze wereld een gebroken wereld is die hunkert naar vrede op aarde, naar liefde die alles overwint, kortom naar licht in de duisternis. En laat nu precies daar Lucas met zijn geboorteverhaal van Jezus op inpikken. Lucas situeert het geboorteverhaal van Jezus immers middenin in de duisternis.

Nacht

Om te beginnen bleek dat reeds uit de herberg waarin voor Jozef en Maria geen plaats was. Een andere vertaling voor herberg is immers “nachtverblijf”. En dat was dus wat Jozef en Maria zochten: een verblijf voor de nacht. En even later lezen we dat Lucas schrijft: “Niet ver daarvandaan” (nl. in hetzelfde gebied waar Jozef en Maria vertoefden), “brachten herders de *nacht* door in het veld...” Lucas laat er geen misverstand over bestaan: Jezus’ geboorteverhaal speelt zich af, niet in de volle zon, niet op een stralende zonovergoten dag, niet op het moment dat de zon triomfantelijk in het Zenit, aan de hoogste hemeltop, staat (wat je immers zou kunnen verwachten in het geboorteverhaal van een Vredevorst die het Licht der wereld wordt genoemd), nee, Lucas laat Hem zijn voetje op de aardse wal zetten in het duister van de nacht. So what?, zouden we kunnen zeggen. Er worden zoveel baby’s in de nacht geboren. Lucas geeft gewoon een tijdsaanduiding. Maar dan vergissen we ons in de strekking van zijn teksten en auteurschap.

Literaire hulde

Lucas is geen verslaggever, maar schrijft, bij wijze van erbetuiging aan Jezus, een geboorteverhaal. Niet als exact verslag maar als hommage, als eerbetoon. Dat gebeurde in die tijd wel vaker. Dat grote mensen postuum, na hun dood, een geboorteverhaal kregen, waarin reeds de kiemen van hun bijzondere leven werden samengevat. Bij wijze van literaire hulde. En zo schreef ook Lucas (vele jaren nadat Jezus op aarde had rondgelopen), geïnspireerd door de verhalen dat Jezus zich met hart en ziel had ingezet

voor marginalen en daklozen, armen en verschoppelingen, een bijzonder geboorteverhaal waarbij hij het nieuws van Jezus' geboorte aan de onaanzienlijke herders laat melden. Door een engel, een godsbood, want dat was de manier van de bijbelschrijvers om duidelijk te maken dat zij geloofden dat God zelf aan 't werk was.

Opletten geblazen

In dat geboorteverhaal laat Lucas Jezus veelbetekenend geboren worden in het duister van de nacht. En, nogmaals, bij zo'n vermelding en begrip als het woordje “nacht” is het in de Bijbel opletten geblazen. Want dat gaat over meer dan een tijdsaanduiding. Dat gaat over de strekking en de betekenis van de komst van dit Kind. Dat gaat over de wereld waarin Jezus binnenkomt. Geen wereld van licht, maar van duisternis. In die tijd heel specifiek de wereld van Romeinse bezetting en harde dictatuur. Geen wereld waarin alles koe en ei is, pais en vree, maar een wereld vol onvrede en onrecht die, evenals onze wereld vandaag, nog heel veel te wensen overlaat. Een wereld waarin we elkaar met recht en reden vrede en geluk, gezondheid en de allerbeste wensen toedichten, juist omdat die wensen zozeer op de tocht staan. Op die manier van vertellen, houdt Lucas ons voor: God heeft weet van de duisternis op aarde. De gebrokenheid van de wereld laat God niet koud. Integendeel, God treedt in die duistere wereld binnen om haar tot het licht te heffen. Dat is de boodschap van Lucas.

Angst en vrees

Lucas gebruikt voor die boodschap nog meer beelden. Zo laat hij de ‘lichtgevende’ Godsbood de volgende twee woorden uitspreken: “Vreest niet.” Kortom: licht brengen in de nacht betekent bij Lucas om te beginnen: het wegnemen van de angst en de vrees. En als we bedenken dat juist de vrees en de angst, die zich in zeer vele gedaanten aan de mens kan voordoen, het ultieme teken is van de aardse gebrokenheid, dan beginnen we misschien iets te begrijpen van de reikwijdte van de woorden “vreest niet”. Hoeveel angst en vrees is er immers niet in ons kwetsbare bestaan? Niettemin klinkt bij Lucas de boodschap uit de hemel: ‘vreest niet.’ Heb vertrouwen, al is het tegen beter weten van de wereld in. Vertrouwen in het licht, ondanks de nacht. Ondanks de gebrokenheid op aarde. Want God zelf is in onze duisternis binnengekomen om haar op te heffen tot het licht.

Bijbelse kernwoorden

Hetzelfde is te horen bij de profeet Jesaja. “Het volk dat in duisternis wandelt zal een groot licht zien!” (Jes.9:1). Dat nu, is niet de taal van de natuurkunde, noch van de nostalgie of de romantiek, Het zijn Bijbelse kernwoorden. Het zijn woorden die op de eerste bladzijde van de Bijbel al geijkt worden: “De aarde was woest en ledig, en duisternis was over de afgrond. Maar God zei: licht, en er was licht.” (Gen.1:3). Dat is, in de Bijbel, het allereerste woord dat God uitspreekt: “licht!”. En dat ook is de strekking van het geboorteverhaal van Jezus: “er zal licht zijn en er was licht”.

Belofte én opdracht

Naast belofte is dat meteen ook opdracht: dat wijzelf licht verspreiden. Er zal licht zijn. Anders gezegd: er dient licht te worden verspreid. Daarvoor is bv. nodig om ook het duister onder ogen te zien en het te benoemen. Om het bv. te benoemen als mensen langs elkaar heen leven. Om onvrede en onrecht aan te klagen. In het klein, in de wereld van gewone mensen onderling, maar evenzeer in het groot, in de wereld van de politiek, in de wereld waarin honger en armoede, oorlog en vluchtelingenstromen, het ophitsen tot allerlei vormen van haat, ... wijzen op de schending van mensenrechten.

Tekenen van licht

Daarnaast vragen deze teksten ons ook om te kijken, niet alleen naar de duisternis, maar ook naar de tekenen van licht, die er zijn. Naar vriendschap en liefde. Naar zorgzaamheid, levensvreugde en medemenselijkheid. Naar mensen die omzien naar elkaar, die elkaar tot zegen zijn. Mensen die waarlijk samenleven zoals God het heeft bedoeld. Die opkomen voor gerechtigheid, voor eerlijke verdeling van de aardse rijkdommen, voor een natuurvriendelijke omgang met ons leefmilieu, voor pastorale aandacht. Overal waar dat gebeurt, daar straalt licht in de duisternis. En vandaag mogen we onderstrepen: daar straalt het licht van Kerst.

Ernst Veen

GEMEENTENIEUWS

Van de Synode

Op 16 en 17 november is de Synode van de VPKB bijeen geweest. Haar Slotverklaring is niet helemaal het begeisterende stuk dat we anders wel krijgen, maar dat onderstreept waarschijnlijk slechts dat besturen op landelijk niveau soms moeilijk en moeizaam is. We geven de Slotverklaring hier graag door:

“In haar inleiding tot de Synodevergadering nodigde de aalmoezenier ons uit om op weg te gaan naar de Kerk van morgen naar het beeld van Abraham en de eerste gelovigen. Vanaf het prille begin toont de Bijbel ons mannen en vrouwen die bewogen worden door geloof.”

De Synodale Raad stelde in 2023, in het licht van een terugloop van de roepingen en een achteruitgang van de religieuze beleving, een visie voor en stimuleerde de VPKB tot een heropleving - in het bijzonder door samenwerking tussen lokale kerken op basis van een gedifferentieerde en flexibele werking voor elk district. De VPKB is dus begonnen aan een geleidelijk en noodzakelijk proces dat wordt voortgezet in de synodevergaderingen in een constructieve sfeer. Sommige beslissingen moeten nog rijpen (zoals het bovenlokale werk van de predikanten en de financiën van de Kerk).

Zoals elk jaar koos de vergadering kandidaten voor de nationale organen van de VPKB. Hun vrijwillige inzet laat de Kerk leven op lokaal, regionaal en nationaal niveau.

De VPKB werkt samen met onafhankelijke partnerkerken.

Dit jaar verwelkomt ze twee nieuwe partners, de Wesley Methodist Church of Ghana en de Antwerp International Protestant Church (AIPC). Daar zijn we heel blij mee.

Naast de administratieve aspecten leiden deze partnerschappen tot concrete projecten, zoals de opening van een transitiehuis (een plaats waar gevangenen zich kunnen voorbereiden op hun overgang van gevangenis naar vrijheid) in Edingen.

De volgende Buitengewone Synodevergadering komt er op 17 mei 2025. De afgevaardigden zullen ook stemmen voor de volgende voorzitter van de VPKB.

Commissie van advies: Jean-Guillaume DeMailly, Salvatore Manfredi, David Moulinasse, Carl-André Spillmann

Ook vernemen we dat de VPKB in 2025 een nieuwe voorzitter zal kiezen; of een nieuwe voorzitster - wat de eerste keer zou zijn. De verkiezing maakt deel uit van een proces dat meer dan een jaar zal duren. De termijn van de huidige voorzitter, S. Fuite, loopt (na verlengingen) namelijk af. Maar het is zeker een belangrijk moment in het leven van onze Kerk.

Adventsactie van Protestantse Solidariteit

Zoals elk jaar nodigen wij u uit om deel te nemen aan de Adventsactie die Protestantse Solidariteit houdt tijdens de laatste maanden van het jaar. Deze keer is de campagne een reactie op de oproep van Maurice Pollin om drie slaapzalen te bouwen op het terrein van de ECOFO-school in Kivoga. Meer informatie is te vinden op de website van Protestantse Solidariteit. We hopen 30.000,-- euro in te zamelen voor dit project. We hebben uw hulp nodig om dit doel te bereiken. Op verzoek kan u ook de folder toegestuurd worden.

Protestantse Solidariteit, p.a. Rue Brogniezstraat 46, 1070 BRUSSEL ;
tel. +32 25106180 www.solidariteprotestante.be

Van de kerkenraad

Als kerkenraad nemen we u graag mee in wat er de afgelopen maanden zoal op de agenda stond. Een belangrijk onderwerp waarover veel gesproken is, is het beroepingswerk. Vanuit de kerkenraad zijn Gerke en Anne-Merel daar heel intensief mee bezig geweest, samen met onze consulent en gemeentelid Ds. Petra Schipper en gemeenteleden Ruth, Willemien, Esra en Rudi. En ook vanuit de bestuursraad is er contact ivm de arbeidsvoorwaardelijke kant van de zaak. We zijn onder de indruk van en dankbaar voor de enorme hoeveelheid werk die reeds is verzet en nog steeds verzet wordt door de beroepingscommissie.

Ook standaard op de agenda staan punt van en voor de bestuursraad. Dat gaat vaak over hele praktische en zeer relevante zaken van ons kerk-zijn. Denk maar aan de financiële zaken, het beheer van het kerkgebouw, de schoonmaak etc etc. In deze vacante periode is Joop bereid gevonden om de brugfunctie te vervullen tussen bestuursraad en kerkenraad. We zijn dankbaar dat hij daarvoor in deze vacante periode de kerkenraadsvergaderingen wil bijwonen. Uiteraard deelt hij hierbij in het

ambtsgeheim van de kerkenraadsleden.

Het vullen van het preekrooster komt ook standaard aan de orde: lukt het om de preekbeurten allemaal in te vullen? Zijn er nog suggesties voor predikanten die bereid zijn om bij ons voor te gaan? Wanneer plannen we doop en avondmaal? Ook zorgen komen aan de orde en we zoeken altijd naar een respectvol gesprek. Vanuit het pastorale team komt een beknopte rapportage en we denken na over hoe we als gemeente betrokken kunnen zijn in tijden van nood en zorg en verdriet.

Vanuit het perspectief van diaconaat besloten we Petra Schipper en Bernd Hirschfeld te vragen om een vervolg te geven aan de avond van onze toenmalige proponent over het thema 'liquid church' en we gingen van harte akkoord met de deelname aan de actie schoenendoos, om het diaconaat op een aansprekende wijze ook voor kinderen handen en voeten te geven. Tot zover de hoofdlijnen van de punten op de agenda van de kerkenraad van de voorbije periode. Bij vragen, opmerkingen of suggesties, spreek dan gerust een van de kerkenraadsleden aan!

Hartelijke groet van Marjan, Henk, Gerke, Anne-Merel, Philipp en Belianne.

Gastvrij kerk-zijn in Hasselt.

De VPKB-kerk in Hasselt heeft dit najaar een boek uitgegeven onder de titel *Gastvrij kerk-zijn in Hasselt*. Het boek bevat een serie interviews met Hasseltse kerkleden van nogal uiteenlopende achtergrond, en een aantal preken die gastvoorgangers ter beschikking gesteld hebben. Inlichtingen en bestellingen bij ds. Lianne de Oude : lianne.deoude@scarlet.be en tel. : +32 486 22 60 81.

Aktiviteiten-kalender van de VPKB

Bij de mededelingen achterop ons liturgie-blad is de website al verschillende keren meegedeeld. Maar bij navraag blijkt ze beslist nog niet algemeen bekend. Vandaar hier nog eens : een prachtig en actueel overzicht van van alles en nog wat dat omgaat in de VPKB is te vinden op: <http://nl.protestant.link/events/> Warm aanbevolen.

Wijdekerk

"Wijdekerk" is een netwerk van gelovige LHBT+ personen en kerken die op dat vlak transparant en verwelkomend zijn richting LHBT+-ers. Het is een stichting (vzw), opgericht in Nederland, die inmiddels ook in België actief is. De basis die aan deze stichting ten grondslag ligt is: 2 Korintiërs 5:14a: "Wat ons drijft is de liefde van Christus". Gods liefde doorheen Jezus Christus staat zo aan de basis van deze beweging. Het centrale uitgangspunt van deze stichting is dat gelovige leden van de LHBT+ gemeenschap zich veilig en welkom mogen voelen binnen een gemeente of parochie. Kerken kunnen zich daarom bij dit netwerk aansluiten en zo komen zo op een (virtuele) kaart te staan, die te raadplegen valt op de website. Doordat kerken transparant zijn en een aantal uitgangspunten onderschrijven, m.b.t. de LHBT+ gemeenschap kunnen kwetsuren en misverstanden worden voorkomen.

Wat begon in 2016 als een online groepje is inmiddels uitgegroeid naar een enorme beweging. In Nederland zijn al zo'n 700 kerken bij dit netwerk aangesloten van verschillende denominaties en er komen nog regelmatig enkele kerken bij. Binnen de VPKB zijn er inmiddels vier kerken lid. Wijdekerk kan zo mijns inziens werken als een richtingwijzer naar een meer inclusieve kerk waarin we omzien naar elkaar en er ruimte is voor een ieder. Voor meer informatie is er de volgende link:

www.wijdekerk.nl

Groet uit de Noordelijke Nederlanden

Beste mensen van de VPKB gemeente in Leuven: ik (lees: wij, want sinds oktober zijn Marian en ik getrouwd) woon nu een half jaar in Sliedrecht, een dorp!! met 26000 inwoners. Dat is wel anders dan Huldenberg en even wennen dus aan de drukte. Net als in Leuven wordt hier veel gefietst, met als opvallende verschijning in het straatbeeld: de fatbike. Wij zijn beiden lid van de Protestantse Gemeente (behorend tot de PKN), één van de vele protestante kerken die hier aanwezig zijn. Deze kerkelijke gemeente lijkt in veel opzichten op die van de Mariakapel: veel ruimte tijdens de eredienst voor verschillende muziekinstrumenten, allerlei nevenactiviteiten voor jong en oud, een open blik naar de samenleving. Wij wensen jullie veel succes bij het beroepen van een nieuwe

voorgang(st)er.

Met hartelijke groeten, Bert en Marian Kwakernaak-van der Steen.

Het resultaat van de schoenendozenactie. De dozen gaan dit jaar naar Ghana en Togo.

APOSTOLISCHE GELOOFSBELIJDENIS

Nog iets over de apostolische geloofsbelijdenis.

In de laatste kerkbode deelde Joop, onze trouwe redacteur van deze kerkbrief, enkele gedachten over de apostolische geloofsbelijdenis waar ik graag op wil reageren. Want naast een aantal persoonlijke overwegingen stelde hij hierbij dat de apostolische geloofsbelijdenis “een standpunt in een godsdienstige penningstrijd van meer dan duizend jaren geleden” is. Nu klopt dit voor de andere oecumenische geloofsbelijdenissen die de kerk kent (die van Nicea-Constantinopel, Chalcedon, en die van Athanasius), maar niet voor de apostolische geloofsbelijdenis. In tegenstelling tot de andere belijdenissen is het *Apostolicum* namelijk geen eindresultaat van een kerkelijk concilie, maar is ze voortgekomen uit de zogenaamde *regula fidei*: de geloofsregel. Het zal bekend zijn dat Jezus van Nazareth zelf geen geschriften heeft nagelaten. Het oudste christelijke geschrift is al zo’n vijftien jaar na de opstanding van Jezus geschreven, maar mondelinge overlevering nam in de vroege kerk een veel grotere plaats in dan vandaag de dag. En de kern van deze mondelinge overlevering vormde de geloofsregel die zeker binnen enkele jaren na Jezus’ opstanding al een min of meer vaste vorm had gekregen.

De geloofsregel is dus de kern van wat de leerlingen van Jezus, de twaalf apostelen, leerden aan nieuwe gelovigen. De regel werd waarschijnlijk bij de doop gebruikt en aan de dopeling werd deze dan in vragen gesteld: “geloof je in God de Vader ...?”. Waarop de dopeling dan antwoordde: “ik geloof!” De inhoud van de vragen die gesteld werden komt nagenoeg overeen met wat wij kennen als de apostolische geloofsbelijdenis. De apostolische geloofsbelijdenis is daarom niet een bedenksel van de kerk na een discussie uit de vierde eeuw, maar is de kern van het geloof van de Apostelen die meer dan drie jaar lang onderwijs hadden gehad van Jezus zelf. De apostolische geloofsbelijdenis verwoordt daarmee de kern van Jezus’ onderwijs en het lijkt mij toch waardevol om dat als kerk vast te houden.

Daarom bij deze:

Ik geloof in God de Vader,
de Almachtige,
de Schepper van hemel en aarde;
en in Jezus Christus, zijn enige Zoon, onze Heer,
die ontvangen is van de Heilige Geest,
die geboren is uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
die gekruisigd is, gestorven, en begraven,
die neergedaald is in de hel,
die op de derde dag is opgestaan van de doden,
die opgevaren is naar de hemel
die zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader,
vanwaar Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden;

Ik geloof in de Heilige Geest,
de heilige katholieke kerk, de gemeenschap der heiligen,
de vergeving van zonden,
de opstanding van het lichaam,
en het eeuwige leven.

Amen

Leon Hooijer

(Voor wie meer over de achtergrond en het ontstaan van de apostolische geloofsbelijdenis wil weten kan ik het boek *De leer van de twaalf* van Gie Vleugels en Maria Verhoeff aanraden. Indien gewenst bij mij te leen.)

INTERVIEW

Interview Belianne

Belianne staat al aan de deur als ik aan kom rijden in Linden. Welkom, en zet je auto maar op de oprit. Wie dan binnenstapt, wordt overweldigd door de aanblik van een onafzienbare rij schoenen. De tijd dat we allemaal juist twee paar schoenen hadden: een paar voor de zondag en een paar voor door de week, die tijd is voorbij. En ben je met z'n zevenen, dan kan het totale schoenbezit aardig oplopen. Intussen: de ordening mag ook genoemd, want heel deze immense parade staat keurig op een rij.

Belianne Versluis is ons nieuwe kerkenraadslid, sedert het begin van dit jaar. Zij versterkt het team van vijf leden in deze periode dat er heel veel op de Kerkenraad afkomt. Nu onze gemeente vacant is, komt er veel op de schouders van de Kerkenraad, en een paar extra handen (en ogen en oren) is daarbij meer dan welkom. Wel iedereen kent Belianne en Jos intussen, die met hun vijf kinderen trouwe bezoekers van onze kerk zijn. Hoog tijd voor een gesprek en een (nog) verdere kennismaking.

Het gezin van Belianne en Jos is vanuit Gorcum in Nederland overgekomen naar Leuven (nu wonende dus in Linden). Ze zijn met z'n vijven: twee eigen dochters en drie pleegkinderen.

Belianne heeft gezondheidswetenschappen gestudeerd in Maastricht. Daarbinnen heeft zij gekozen voor de specialisatie "Beleid en

Management”. Plus nog een master “Public Health”. In 2002 zijn Belianne en Jos getrouwd.

Na een poosje gewoond te hebben in Wijngaarden (in de Alblasserwaard) verhuisden ze naar Gorcum. Daar had Belianne al eens een stage gedaan, dus ze kende de stad.

Vanuit Gorcum moest steeds naar Rotterdam gereisd, waar zij aan het werk ging als beleidsmedewerker en manager in verschillende zorginstellingen, een ziekenhuis en een verpleeghuis. De eigen dochters werden geboren in 2008.

In Gorcum sloten Belianne en Jos zich aan bij de PKN-kerk aldaar, die in Gorcum van Gereformeerde Bonds-signatuur was. Een warme kerk waar zij zich heel goed in thuisvoelden.

Het kwam eigenlijk door het werk van Jos, en zijn aanstelling bij de ETF, dat België in zicht kwam. Jos was eerst gastdocent op de ETF en heeft daarna gesolliciteerd voor de functie van rector, waarbij hij meteen ook de stap van hoofddocent aan de Protestantse Theologische Universiteit utrecht naar hoogleraar praktische theologie aan de ETF zette.

Toen dan verhuisd werd naar Linden, België (2020), was dat voor Belianne niet goed meer te combineren met haar werk in Rotterdam. Ze is dan op zoek gegaan naar werk in België. In volle corona-tijd. Eerst dus een beetje hier en een beetje daar on-line. Al gauw ook als beleidsmedewerker Ouderenpsychiatrie.

En alsof een baan en een gezin met vijf kinderen niet genoeg te doen geven, is Belianne dan ook nog begonnen aan een opleiding voor verpleegkundige. Die opleiding heeft zij nu bijna voltooid, inclusief de verschillende stages die daaraan vastzitten.

Is het ambitie die haar drijft? Nee, niet echt. Belianne noemt zelf bovenal dienstbaarheid als belangrijkste drijfveer. Iets willen doen voor een ander. En ja, ze is geboeid door de zorg, en wil daar graag een bijdrage aan leveren. Plus, ook wel, dat ze van afwisseling houdt.

Ik vraag haar wat voor haar in een paar woorden de kern is van haar geloof. Daar moet Belianne niet lang over nadenken: “Leven van genade, en je geloof dóén”. We moeten erkennen dat we in een gebroken wereld leven, en ook dat we zelf niet perfect gaan worden, maar je leeft vanuit de vergeving.

Genuanceerder is Belianne’s reactie als ik haar de uitspraak van de Paus voorleg, die bij zijn vertrek uit België, onlangs, abortus-artsen “huurmoordenaars” noemde. “Ik ben niet zo van het conflictmodel”, reageert ze. En ook heeft Belianne wel enig begrip voor het standpunt van de Paus, ook al had hij het beter zo niet gezegd.

Wat is het belangrijkste politieke thema waar je je voor zou willen inzetten? Wat Belianne betreft is dat “Veilig Thuis”. Een omvattend thema, dat loopt van huiselijk geweld, grensoverschrijdend gedrag tot aan de zorg voor een veilig home voor opgroeiende kinderen. De samenleving heeft op dat punt zeer zeker een verantwoordelijkheid.

Is er naast gezin en baan en opleiding, en nu dus ook het lidmaatschap van de Kerkenraad, nog ruimte voor hobby of liefhebberij? Niet veel, dat is duidelijk. Maar als Belianne de kans krijgt, gaat ze fietsen. Liefst op de koersfiets.

GEMEENTE UITSTAP TRAINWORLD

Gemeente-uitstap

23 juni was er de jaarlijkse gemeente uitstap naar Trainworld, het treinen museum van de NMBS, in Brussel. Er waren meerdere opties vanuit de parochie, maar uiteindelijk kon iedereen zich vinden in deze keuze. Een dag waarin ontmoeting en ontspanning centraal stonden, zodat we elkaar op een andere manier konden leren kennen en op een andere manier samen konden optrekken dan enkel rond de kerkdiensten. Aangezien in het programma geen kerkdienst verweven was, is besloten om te vertrekken na onze eigen kerkdienst. Maar voor het vertrek was er nog een lunch waar iedereen aan meegeholpen had en van gesmuld heeft, er was ruim voldoende en tevens was er soep voorzien. Toch iets warmes, anders dan koffie of thee.

Tijdens de lunch was er een heuse kerkbingo. Om bingo te halen gingen velen kriskras door de menigte om toch zeker iemand te vinden die zijn belijdenis- of dooptekst nog wist, om iemand te vinden die aan een balsport deed, om iemand te vinden die minder dan 5 jaar in België woonde, etc etc. Met veel enthousiasme en hilariteit was daar al spoedig een echte 'BINGO!!' en hadden we elkaar weer langs een andere manier beter leren kennen.

Daarna verplaatste het programma zich naar Trainworld. Aangezien Trainworld achter station Schaarbeek ligt, moesten we met een lokale trein gaan, daar de sneltrein niet stopt in Schaarbeek.

In het begin was het te nemen parcours niet helemaal duidelijk, maar uiteindelijk hebben we alles gezien. De grote kolossen met veel assen, stoomketels, en een grote hoogte. Je mocht in diverse stuurcabines klimmen en aan enkele handles komen, door de kleine cabine raampjes naar voren kijken, naar buiten hangen en je dan voorstellen dat de hitte van de stoomketel en de koude wind van de winter je in het gezicht waaide. Diverse stoom-modellen waren er tentoon gesteld. Zowel grote als kleinere. Maar na het stoomtijdperk komt de elektrificatie, en dan verandert het concept van een locomotief. De cabine wordt gesloten en de wind en de hitte van het vuur is weg. De laatste grote stoomlocomotief was de 12 004 (zie foto). Het was de meest gestroomlijnde locomotief van de NMBS. In feite waren het platen om de ketel heen die de luchtweerstand verkleinden, maar toch kon deze locomotief, hoe goed ook, niet op tegen de elektrische varianten.

Iedereen had wel een mogelijkheid om zich te amuseren, dan wel in de historie, of de techniek, het fotogenieke van de treinen, en de toekomst van de treinen. Niet zozeer de toekomst van het openbaar vervoer als wel de treinen.

Aan het eind waren er mensen die moesten wat vroeger weg, anderen wilden nog wat langer blijven, de groep begon zich wat in de tijd en plaats te spreiden. Persoonlijk heb ik nog wat nagebabbel met een groepje op het terras bij het museum.

Naar ik vernomen heb, was iedereen gesteld, en dat men het een aangename en goed georganiseerde middag vond.

Michiel en Belianne

WOORDEN VAN DE KERK

De eenheid

Ik ben bij een oecumenische dienst, een paar jaar geleden. Mooie dienst, daar is iedereen het achteraf bij de koffie over eens. Zoiets zou vaker moeten. Ik raak aan de praat met een oudere dame van katholieke huize. Ja, ook zij vond het een fijne dienst. Maar dit moet me toch van het hart, zegt ze, wat ik zo jammer vind, dat is dat die protestanten zo verdeeld en

versnipperd zijn. Het zou toch beter zijn als ze de eenheid wisten te bewaren zoals in de katholieke kerk.

Ik ben er niet op ingegaan. Deze dame was duidelijk minder thuis in de kerkgeschiedenis dan ik, en dat mag je niemand kwalijk nemen. Had zij wel eens iets daarover gelezen, dan had ze geweten dat de geschiedenis van de katholieke kerk een ware aaneenschakeling is van ketterijen, scheurmakers, excommunicaties en schisma's. Waarbij in de lichtste gevallen de ketters werden geëxcommuniceerd en buitengezet, en in ernstiger gevallen de ketters het niet overleefden. Die mooie eenheid der katholieke kerk is namelijk met ijzeren hand tot stand gebracht. Me dunkt, het is nog voor discussie vatbaar of het protestantse model echt slechter is.

Zoveel is zeker, dat protestanten vaak nogal verdeeld zijn. Als je alleen al kijkt naar de Lage Landen, dan zie je een beschamend lange reeks van twisten en kerkscheuringen. Een van de meeste geruchtmakende botsingen speelde zich af in het begin van de 17de eeuw, tussen Remonstranten en Contra-Remonstranten. Ertoe leidende dat de Remonstranten werden buiten gezet.

In de 19de eeuw waren de meest opgemerkte botsingen die welke we nu kennen als de Afscheiding (1834) en de Doleantie (1886), samen leidende tot de Gereformeerde Kerken (synodaal), die zich afkeerden van de Hervormde Kerk.

Op kleiner schaal maar niet minder pijnlijk was De Kwestie Geelkerken (1926), over de vraag of de slang in het Paradijs letterlijk gesproken heeft. Na de uitspraak van de synode van Assen werd Geelkerken en zijn aanhang te verstaan gegeven dat de slang echt letterlijk gesproken had, en dat er voor wie daar niet in geloofde, geen plaats was binnen de Gereformeerde Kerken.

De twistpunten verschillen van geval tot geval, en dat maakt de diverse scheuringen in zeker opzicht onvergelykbaar. Anderzijds zijn er ook duidelijke overeenkomsten. Zo botsen in al deze gevallen preciezen, niet zelden de Letterlijke Lezers, met rekkelijken, die allerlei minder letterlijke lezingen voorstaan.

So far, so good. Ik denk dat letterlijke lezingen niet verstandig zijn, maar in het huis mijns vaders zijn vele woningen (Joh. 14:2) en ik vertrouw erop dat daar voor alle soorten lezers een plekje is. Ook voor de Letterlijke Lezers.

Bezwaarlijk wordt de zaak echter als de een de ander de maat gaat nemen. En dat is het geval geweest in alle genoemde botsingen. Evengoed trouwens als in de roerige geschiedenis van de katholieke kerk.

Hier stuiten we op het concept der orthodoxie. Dat is: de mening dat er zoiets bestaat als een rechte leer. En bij implicatie: dat er ook niet-rechte leren bestaan. En vervolgens: dat die niet-rechte leren op de een of andere manier weg moeten. Hetzij met vermaan, met excommunicatie, met verdrijving, met wegzending of met uitsluiting (om van ingrijpendere maatregelen nu maar niet te spreken). Dat is steeds het patroon van deze scheuringen.

Dat maakt al de genoemde botsingen tot a-symmetrische conflicten. Het is niet zo dat simpel de één mening A aanhangt en de ander mening B. Zo zien de aanhangers van B het weliswaar. Maar de aanhangers van A vinden dat voor B geen plaats is in de kerk. B moet weg. Dat zorgt voor een a-symmetrisch conflict.

Gevolg: de aanhangers van B worden buiten gezet (de Remonstranten; Geelkerken c.s.), of de aanhangers van A lopen ontevreden weg (Afscheiding en Doleantie).

Eigenlijk is het hele idee van orthodoxie een beetje merkwaardig binnen het protestantisme. Waar protestanten de centrale rol van de kerk (als bij de katholieken) afwijzen en liefst de persoonlijke relatie van elkeen met God benadrukken, daar zou je niet direct verwachten dat een supra-persoonlijk concept als orthodoxie toch weer zou postvatten. Het één lijkt namelijk strijdig met het ander. Nochtans hebben juist protestanten de notie orthodoxie tot grote hoogte opgezweept.

Hoe dit verder ook zij, de laatste decennia van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw leken een hoopvolle wending te laten zien. Gedaan met kerkscheuringen. Zowel in België als in Nederland bleken diverse protestantse stromingen weer naar elkaar toe te groeien en over oude

vete's te kunnen heenstappen. Met de VPKB en de PKN tot gevolg. Gaat het de goede kant op?

Dat hebben we een tijdlang kunnen denken. Niettemin verschijnt nu toch weer een dreigend wolkje aan de hemel. Ja, je hield het niet voor mogelijk, maar het kan zo maar weer gebeuren. Dat wolkje lijkt me de Unio Reformata. Misschien is het wel goed als u zelf maar eens hun website bekijkt en zelf uw mening vormt. Wat is de Unio? Dat valt, lijkt me, op dit moment nog niet met zekerheid te zeggen. Is het een kerk binnen de kerk? Daar lijkt het op.

Wat uitstraalt op de website is vooral de leerstelligheid. Meer dāt dan warme inclusieve gemeenschap. Nu, elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, en sommige vogeltjes zijn wat leerstelliger gebekt dan andere. Blijft de vraag: waartoe? Wat is de bedoeling van de Unio? Ik heb ergens het bange vermoeden dat het de bedoeling is deze leerstelligheid te exporteren. Te exporteren naar minder leerstellig ingestelden. In dat geval: toch weer preciezen tegenover rekkelijken.

Daar gaan we weer.

Ik kan me vergissen. Ik hoop zelfs dat ik mij vergis. Maar voorlopig krijg ik toch de indruk dat hier de messen geslepen worden voor de volgende kerkscheuring.

Laten we, in de mate van het mogelijke, daar niet aan meedoen. Maar 't is heel moeilijk. Tolerantie is namelijk een kwetsbaar goed. Ze heeft in dat opzicht veel gemeen met de democratie. Ook de democratie heeft de grootste moeite met anti-democratische krachten. Laat men die begaan, dan is de democratie weldra om zeep. Poogt men ze echter uit te bannen, dan ligt het verwijt op de loer van zelf niet-democratisch te zijn. En zo vergaat het ook de tolerantie. Inbreuken op de tolerantie zijn heel moeilijk tegen te gaan. Laat men ze toe, dan is er weldra geen tolerantie meer over. Laat men ze niet toe, dan heet men al gauw zelf intolerant. Dit is onoplosbaar.

<https://unioreformatata.be/contact/>

GEZANG 437

- 1 Kom tot ons, scheur de heem'len, Heer,
daal, Heiland, uit uw hemel neer.
Ruk open, rijt ze uit het slot,
de hemeldeuren, Zoon van God.
- 2 Dauwt, heem'len, schenk u maat'loos uit,
daal, Heer, als dauw op dorstig kruid.
Gij wolken, breekt in regens neer,
regent de Heiland, Israels Heer.
- 3 Breek, aarde, uit, breek uit in pracht,
dat berg en dal van lente lacht.
O aarde, wek die roze rood,
ontspring, Heer, aan der aarde schoot.
- 4 Waar blijft Gij toch, o 's werelds troost,
die wij verbeiden onverpoosd?
O daal toch uit uw hoog paleis
in ons verloren paradijs.
- 5 Gij klare zon, gij schone ster,
door ons aanschouwd van eind'loos ver,
o zon ga op, o zonneschijn,
laat ons niet in het donker zijn.
- 6 Wij zijn hier in zo grote nood,
wij leven allen naar de dood.
O kom, en voer met sterke hand
ons weer terug in 't vaderland.

Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB) - Gemeente Leuven

Kerkdiensten	elke zondag om 10u	
Kindernevendienst en –opvang (12-min)	elke zondag tijdens de kerkdienst	
Jongerendienst (12-plus):	om de andere zondag (niet in juli en augustus)	
VPKB-Leuven	https://vpkleuven.be	
VPKB (landelijk):	https://nl.protestant.link	
Locatie Kerk	Mariakapel Matadilaan 6, 3001 Heverlee/Leuven	
Consulent	Ds. Petra Schipper Antwerpen 0486-12 50 44 petra.schipper@psc-antwerpen.be	
Samenstelling kerkenraad	Marjan Blok	tel. 0032 (0) 497 25 58 42
	Philipp Bratfisch	tel. 0032 (0) 495 29 23 58
	Henk Corpopraal	tel. 0032 (0) 485 36 20 39
	Anne-Merel Meijer	tel. 0032 (0) 460 96 70 87
	Gerke Visser	tel. 0032 (0) 475 78 54 68
	Belianne Versluis	
Algemeen contact-adres kerkenraad:	info@vpkleuven.be	
Samenstelling bestuursraad	Chris Lefebvre Michiel Ruiter Cedrick Tilma Joop van der Horst Maarten Wilbrenninck	
Redactie Kerkbrief	Joop van der Horst Jos Teunissen	
Vrijwillige bijdragen	Belfius	
	IBAN	BE93 0680 7857 4067
	BIC	GKCCBEBB

Plaats voorkant: “Volkstelling te Bethlehem, (1566)”, Pieter Bruegel de Oude. *Olieverf op paneel. Het toont een winterlandschap met een tafereel voorstellende de volkstelling te Bethlehem ten tijde van de geboorte van Jezus-Christus, maar in feite gesitueerd in een middeleeuws dorp ergens in Brabant. “Pas na goed kijken zien we tussen de besneeuwde karren in het midden Jozef, die richting de drukke herberg wijst. Achter hem zit Maria op een ezel, met daarnaast een os. Bruegel kent Jozef en Maria nadrukkelijk en geheel afwijkend van wat in die tijd gebruikelijk was, geen centrale plaats toe. Ze bewegen zich (hoewel een ietsje groter weergegeven) onopvallend te midden van het alledaagse leven, waarmee de kunstenaar als het ware het vergankelijke verbindt met het eeuwige.”*

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Volkstelling_te_Bethlehem

ROUTEBESCHRIJVING

Matadilaan 6, 3001 Heverlee

Met de auto: Op de ring van Leuven rijdt u naar de zuidoostkant daarvan: de **Parkpoort**. Bij de verkeerslichten van de Parkpoort verlaat u de stad via de **Geldenaaksebaan**. Dan neemt u de eerste straat rechts (bij een bushalte): **Paul Van Ostaijenlaan**. Daarna neemt u de eerste straat links (Zegelaan), dan weer de eerste links (Matadilaan). De kerk staat op het einde rechts: Matadilaan 6. Daar is ook parkeerplaats.

Te voet vanaf het station Leuven, via de Ring tot aan Parkpoort, dan linksaf via de Geldenaakse baan naar Paul Van Ostaijenlaan (zie boven): 2 km of 30 minuten.

Met het openbaar vervoer, vanaf het station Leuven op zondag: Bus 600, 601 en N6 van Leuven Centraal Station tot de halte Parkpoort. Dan nog 555m wandelen: bij de Parkpoort oversteken, via de Geldenaakse baan naar de halte Paul Van Ostaijenlaan (zie boven).